

Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Remiss från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Remisstid den 7 september 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet har skickat en remiss med förslag på ändringar i trafikbullerförordningen till bland annat Stockholms stad för yttrande. Boverket fick i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå förändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen, och särskilt utreda om så kallad skyddad sida för varje bostad istället kan ersättas med gemensamma vistelseytor i anslutning till bostaden. Syftet med uppdraget har varit att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen. I många fall behöver planlösningen i ett bostadshus regleras redan i detaljplaneprocessen för att kravet för skyddad sida ska kunna uppnås.

Bullriga miljöer är en hälsorisk och Boverket har haft som utgångspunkt att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som idag är möjligt. Boverket bedömer därför att kravet på ljuddämpad sida utomhus vid fasad behöver finnas kvar. Boverket föreslår istället att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort. Det skulle underlätta detaljplaneplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt samt göra det mer flexibelt för byggherren att utforma bostäder i bullerutsatt läge, vilket också kan bidra till mer varierade planlösningar och storlekar. Ändringen innebär att bullerkravet inne i bostäder helt och hållet regleras som ett tekniskt egenskapskrav och hanteras i byggprocessen.

Boverket menar samtidigt att effekten av förslaget i viss utsträckning är osäker och att det inte kan uteslutas att bostadshus skulle kunna placeras i bullrigare miljöer än idag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av remisstiden och längre tid mellan nämndsammanträdena över sommaren.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till ambitionen att göra regelverket mer konsekvent och lättöverskådligt samt delar Boverkets uppfattning om att de tekniska egenskapskraven i första hand bör hanteras inom bygglovsprocessen och att detaljplanen inte ska användas för att indirekt styra bostäders planlösning.

Exploateringskontoret delar Boverkets bedömning att nuvarande reglering om att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot en luddämpad sida i vissa fall medför att bostäders planlösningar behöver beaktas redan tidigt under detaljplaneskedet.

Miljöförvaltningen menar att föreslagna förändringar inte kommer att öka bostadsbyggandet annat än mycket marginellt och bedömer samtidigt att förslaget ökar risken för att det kommer att byggas fler bostäder med en ljudmiljö som riskerar att påverka boendes hälsa negativt.

Stadsbyggnadskontoret delar bedömning att dagens regelverk gett bostäders interna planlösningar en större betydelse i detaljplaneringen än vad som varit avsett. Ambitionen att renodla detaljplanens roll, minska detaljregleringen och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan planering, bygglov och genomförande är därför i grunden positiv. Förslaget kan minska behovet av detaljerade planlösningsstudier i tidiga skeden, bidra till lägre kostnader och minska inslag av dubbelprövning.

Trafikkontoret välkomnar att frågan om ökad flexibilitet behandlas, dock får detta inte komma på bekostnad av långsiktig exponering av buller. Kontoret bedömer att det föreligger ökad risk för medborgarnas hälsa och kan innebära långsiktiga samhällskostnader om bostäder kan byggas i mer bullerutsatta områden i enlighet med rapporten.

Stockholms Stadshus AB instämmer i Boverkets ambition att förenkla regelverket och skapa ökad flexibilitet vid utformning av nya bostäder. Men lyfter de synpunkter som bostadsbolagen framför om behovet av vissa justeringar och förtydliganden för att säkerställa att förenklingar inte sker på bekostnad av byggbarhet och en förutsebar tillämpning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar ambitionen att göra regelverket för trafikbuller mer konsekvent, lättöverskådligt och bättre anpassat till en modern samhällsbyggnadsprocess. Det är rimligt att detaljplanen i första hand ska reglera markanvändning och den övergripande bebyggelsestrukturen och att tekniska egenskapskrav i huvudsak hanteras i bygglovs- och genomförandeskedet. Det är också angeläget att detaljplaner inte används för att indirekt detaljstyra bostäders planlösningar. Större flexibilitet kan bidra till att bostäder kan utformas utifrån efterfrågan och förändrade behov.

Men en förenklad planprocess får inte innebära att osäkerheten bara flyttas från ett skede till ett annat. För Stockholms stad är det avgörande att en detaljplan som vinner laga kraft också har tillräckligt goda förutsättningar att genomföras. Den principiella frågan i det remitterade förslaget handlar därför, enligt min mening, om mer än trafikbuller. Den handlar om ansvarsfördelningen mellan detaljplanering, bygglov och genomförande. Om frågor flyttas mellan skedena måste det samtidigt vara tydligt vilket skede som ansvarar för vilken bedömning och vilka verktyg som finns för att säkerställa att planen faktiskt går att genomföra.

Här finns betydande brister i det remitterade förslaget. Det framgår inte tillräckligt tydligt hur kravet på en ljuddämpad sida ska säkerställas i detaljplan eller vilka planbestämmelser som kan användas. Begrepp som ljuddämpad sida, längre fasad och mindre avvikelser lämnar utrymme för olika tolkningar. Om kommuner och länsstyrelser tvingas utveckla olika praxis riskerar resultatet att bli precis det motsatta mot vad reformen syftar till, utan istället bli ett mer komplicerat, mindre förutsebart och mindre rättssäkert regelverk. För en kommun som Stockholm, med omfattande och komplex stadsutveckling, är detta en särskilt viktig invändning.

Det finns dessutom en risk att förslaget försämrar byggbarheten i de lägen där Stockholms stad har starka skäl att bygga. En stor del av stadens bostadsbyggande sker i centrala och kollektivtrafiknära miljöer, ofta i direkt anslutning till befintlig infrastruktur och höga trafikflöden. Där går det inte alltid att skapa helt bullerskyddade kvartersstrukturer. I många projekt är det kombinationen av byggnadernas placering och utformning, lägenhetsdisposition och olika bullerdämpande åtgärder som gör det möjligt att skapa godtagbara boendemiljöer. Om dessa möjligheter begränsas samtidigt som kraven på den ljuddämpade sidan skärps, kan konsekvensen bli att färre bostadsprojekt bedöms genomförbara.

Jag är därför positiv till inriktningen att minska detaljstyrningen och renodla detaljplanens roll, men anser inte att det remitterade förslaget i sin nuvarande form är tillräckligt genomarbetat. Flera nya och relativt vaga bedömningsgrunder introduceras samtidigt som etablerad praxis saknas. Det innebär en risk att den tid som eventuellt vinnns i detaljplaneskedet i stället förloras genom fler bedömningar, överprövningar eller osäkerhet i bygglovs- och genomförandeskedet.

Innan förändringarna genomförs behöver därför konsekvenserna analyseras ytterligare, särskilt vad gäller genomförbarheten i täta urbana miljöer,

ansvarsfördelningen mellan olika skeden, rättsläget och möjligheten att säkerställa kraven genom detaljplan. Det behövs också tydlig vägledning så att kommuner och länsstyrelser kan tillämpa reglerna på ett enhetligt sätt.

Stockholm den 2 september 2026

Jan Valeskog

Bilaga

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/597-10.1
2. Remiss - Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen, dnr KS 2026/597-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet anser att så kallat ”kulturbuller” – det vill säga ljud från musikevenemang, uteserveringar och nattliv – ska bedömas på samma sätt som buller från infrastruktur (såsom vägtrafik eller kollektivtrafik). Inte som idag att kraven är hårdare från kulturen.

Det skulle ge kulturen och nattlivet en mer självklar plats i städerna och förhindra att levande kulturscener tvingas stänga på grund av enstaka klagomål.

Ärendet

Regeringskansliet har skickat en remiss med förslag på ändringar i trafikbullerförordningen. Boverket fick i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå förändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen och särskilt utreda om så kallad skyddad sida för varje bostad istället kunde ersättas med gemensamma vistelseytor i anslutning till bostaden. Syftet med uppdraget har varit att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen. I många fall behöver planlösningen i ett bostadshus regleras redan i detaljplaneprocessen för att kravet för skyddad sida ska kunna uppnås.

Bullriga miljöer är en hälsorisk och Boverket har haft som utgångspunkt att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som idag är möjligt. Boverket bedömer därför att kravet på ljuddämpad sida utomhus vid fasad behöver finnas kvar. Boverket föreslår istället att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort. Det skulle underlätta detaljplaneplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt samt göra det mer flexibelt för byggherren att utforma bostäder i bullerutsatt läge, vilket också kan bidra till mer varierade planlösningar och storlekar. Ändringen innebär att bullerkravet inne i bostäder helt och hållet regleras som ett tekniskt egenskapskrav och hanteras i byggprocessen.

Boverket menar samtidigt att effekten av förslaget i viss utsträckning är osäker och att det inte kan uteslutas att bostadshus skulle kunna placeras i bullrigare miljöer än idag.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av remisstiden och längre tid mellan nämndsammanträdena över sommaren.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	6
Exploateringskontoret.....	6
Miljöförvaltningen	8
Stadsbyggnadskontoret.....	10
Trafikkontoret	12
Stockholm Stadshus AB	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till ambitionen att göra regelverket mer konsekvent och lättöverskådligt. Stadsledningskontoret delar också Boverkets uppfattning om att de tekniska egenskapskraven i första hand bör hanteras inom bygglovsprocessen och att detaljplanen inte ska användas för att indirekt styra bostäders planlösning. Samtidigt vill stadsledningskontoret understryka att det finns en risk att detaljplaner vinna laga kraft utan att genomförbarheten är tillräckligt säkerställd. En förenklad process, menar stadsledningskontoret, bör inte innebära att osäkerhet flyttas mellan olika skeden. Stadsledningskontoret anser att den principiella frågan bakom förslaget inte enbart handlar om buller utan också ett behov av en tydligare ansvarsfördelning mellan planering och genomförande.

Det framgår inte tydligt, menar stadsledningskontoret, hur kravet på den ljuddämpande sidan ska säkerställas i detaljplan eller vilka planbestämmelser som kan användas. Det finns därmed en risk att kommuner och länsstyrelser utvecklar olika tillämpningar. Stadsledningskontoret menar att det kan motverka hela syftet med att skapa ett mer konsekvent och lättöverskådligt regelverk.

Stadsledningskontoret anser att förslaget riskerar att minska möjligheterna att utveckla bostäder i centrala och kollektivtrafikhärlägen. Det innebär att i praktiken kan konsekvensen bli att färre projekt bedöms genomförbara, trots att de med dagens regelverk kan uppnå godtagbara boendemiljöer genom en kombination av bebyggelsestruktur och bullerdämpande åtgärder. Stadsledningskontoret vill framhäva att detta är särskilt relevant i Stockholm där en stor del av bostadsbyggandet sker genom förtätning i redan bebyggda miljöer med höga trafikflöden och begränsade möjligheter att skapa helt bullerskyddade kvartersstrukturer.

Stadsledningskontoret ställer sig positiva till att förenkla samhällsbyggnadsprocessen, men det är osäkert om detta förslag leder till en effektivisering. Flera nya och relativt vaga bedömningsgrunder introduceras samtidigt som etablerad praxis saknas. Det som vinnas i tid under detaljplaneskedet riskerar att förloras i bygglovs- eller genomförandeskedet. Om förslaget övervägs att införas så menar stadsledningskontoret att det behöver analyseras ytterligare innan ett nytt regelverk införs.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 juli 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret delar Boverkets bedömning att nuvarande reglering om att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot en ljuddämpad sida i vissa fall medför att bostäders planlösningar behöver beaktas redan tidigt under detaljplaneskedet. Detta innebär att vissa detaljplaner riskerar att bli mer detaljerade än vad som är önskvärt och att kommunens planarbete kompliceras.

För Exploateringskontoret, som ansvarar för stadens markutveckling och genomförande av exploateringsprojekt, är det angeläget att detaljplaner i första hand reglerar markens användning och den övergripande bebyggelsestrukturen. Byggnaders och bostäders närmare utformning bör, där så är möjligt, kunna utvecklas under det fortsatta projekteringsarbetet. En ökad flexibilitet skapar bättre förutsättningar för effektiva genomförandeprocesser och för att anpassa bostadsutbudet efter förändrade behov och marknadsförutsättningar.

Kontoret bedömer att förslaget i huvudsak kan bidra till att förbättra möjligheterna att utveckla bostäder i kollektivtrafiknära och centrala lägen där trafikbuller ofta utgör en av flera planeringsförutsättningar. Det kan därmed bidra till ett mer effektivt markutnyttjande.

Kontoret delar också Boverkets bedömning att det inte finns tillräckliga skäl att införa ett alternativ där gemensamma vistelseytor ersätter kravet på ljuddämpad sida. Ett sådant alternativ skulle även fortsättningsvis behöva säkerställas genom detaljplanen och bedöms därför inte innebära den förenkling av planprocessen som eftersträvas.

Däremot vill kontoret belysa att skrivelsen om att det är den längre fasaden som utgör den ljuddämpade sidan kan innebära problem vid planläggning, särskilt i tät stadsmiljö eller där naturgeografiska förutsättningar är en begränsande faktor.

Det är samtidigt också av betydelse att regelverket även fortsättningsvis ger tydliga och förutsebara förutsättningar för kommuner och byggaktörer. Det är viktigt att det tydligt i vilket steg i planeringen som olika frågor ska hanteras kopplat till trafikbuller.

Redan under detaljplaneskedet bedöms om en byggnads placering och utformning kan vara lämplig utifrån bullersituationen. Den föreslagna ändringen bör därför inte innebära att osäkerheter flyttas från planprocessen till bygglov eller tekniskt samråd.

Sammanfattningsvis är kontoret positivt till att förslaget innebär att kravet på ljuddämpad sida vid fasad kvarstår samtidigt som den detaljstyrning av bostäders planlösning som dagens reglering medför tas bort. Detta bedömer Exploateringskontoret kan skapa en bättre balans mellan behovet av goda boendemiljöer och behovet av en effektiv och flexibel planerings- och genomförandeprocess.

Samtidigt menar Exploateringskontoret att det vidare behöver utredas kring i vilka skeden vilka frågor ska hanteras, så att eventuella förskjutningar i när och hur bedömningar ska göras inte medför nya problem eller att samhällsbyggnadsprocessen tar längre tid, i strid mot uppdragets ambition.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 juni 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med uppdraget är att förenkla detaljplanprocessen så att fler bostäder kan byggas. Boverkets egen analys är att förändringarna i förordningen skulle kunna leda till ett något mer differentierat bostadsutbud men endast i begränsad omfattning skulle leda till ökat bostadsbyggande. Nämnden delar uppfattningen att föreslagna förändringar inte kommer att öka bostadsbyggandet annat än mycket marginellt. Nämnden bedömer däremot att förslaget ökar risken för att det kommer att byggas fler bostäder med en ljudmiljö som riskerar att påverka boendes hälsa negativt.

Nämnden är därför negativ till förslaget om att kravet om att minst hälften av bostadsrummen i en bostad ska vara vända mot en luddämpad sida samt att den övre gränsen för ljudnivå vid fasad föreslås tas bort.

Hälsoeffekter

Nämnden bedömer att de föreslagna förändringarna i bullerskyddsförordningen kan komma att få negativa följder för folkhälsan. Den nuvarande förordningen medger bostadsbebyggelse med höga bullernivåer, men innehåller även regler för att säkerställa en god ljudmiljö.

I Boverkets uppdrag ingick att utvärdera hälsoeffekter av de förslag som presenterades. Detta uppdrag utfördes av Karolinska Institutet som lämnade rapport 2025-12-19. Forskarna bakom rapporten skriver i slutsatserna bland annat "Baserat på befintlig evidens kan dock sammanfattas att förslaget skulle leda till ett försämrat skydd mot buller och ge upphov till hälsopåverkan i befolkningen som inte är ringa eller tillfällig". I Boverkets sammanfattning av rapporten anges att "Det finns också en bred samsyn bland de som arbetar med bullerfrågor i samhällsbyggnadsprocessen kring betydelsen av att bostadsrummen och då framför allt sovrum, vänds mot en luddämpad sida".

Nämnden delar också Boverkets bedömning att förslaget kan få negativa effekter för de boendes hälsa om enkelsidiga lägenheter uppförs mot den bullerutsatta sidan av byggnaden.

Förväntad effekt på bostadsbyggandet

Enligt Boverkets bedömning, kommer förslaget endast i begränsad omfattning öka bostadsutbudet. Däremot förväntas förslaget kunna medföra ett något mer differentierat bostadsutbud, då hänsyn inte behöver tas till planlösningar eller lägenhetsstorlekar ur bullersynpunkt. Boverket menar att det råder osäkerhet huruvida förslaget möjliggör bebyggelse i mer bullerutsatta lägen än idag men att byggföretagen kan komma att behöva lägga mer resurser på att klara byggreglernas ljudnivåer inomhus i bullerutsatta lägen eftersom dessa nivåer förblir oförändrade.

Nämndens erfarenhet är att det går att bygga bostäder med goda ljudförhållanden i princip överallt, även i mycket bullerutsatta lägen, om man tar hänsyn till ljudmiljön vid placering och utformning av byggnaderna. Detta har dokumenterats i den utredande rapportserien "Trafikbuller och planering" (del 1-5), som tagits fram i samarbete mellan stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen i Stockholm, Länsstyrelsen i Stockholm och akustikkonsulter. Nämndens bedömning är därför att de föreslagna förändringarna av förordningen inte behövs ur ett bostadsförsörjningsperspektiv om bullerfrågan lyfts tidigt i planprocessen.

Av redovisningen av samhällsekonomiska konsekvenser i Boverkets rapport framgår att konsekvenserna bedömts på generell nivå och att det inte har varit möjligt att räkna fram kostnader och nyttor i kronor. Boverket konstaterar dock i rapporten att nollalternativet (ingen ändring av förordningen) är kostnadsdrivande i planeringsskedet i och med att exploatörer fortsatt kommer att behöva ta fram detaljerade underlag i tidiga skeden. Utan förändringar fortsätter också de nuvarande kraven att begränsa valet av planlösningar. Med nollalternativet kvarstår enligt Boverket också en osäkerhet för de som tillämpar regelverket samt för exploatörer vad gäller tolkningen av bestämmelserna. Nämnden anser att de risker för negativa hälsoeffekter som förslaget innebär väger tyngre än förenklingarna för byggherrarna då syftet med förslaget, dvs. ett ökat bostadsbyggande, endast i ringa omfattning skulle kunna uppfyllas med de nya reglerna.

Påverkan på kommunens verksamhet

Eftersom fler enkelsidiga lägenheter kommer att utsättas för höga bullernivåer bedömer nämnden att tillsynen på grund av klagomål på höga ljudnivåer i färdigbyggda fastigheter kommer att öka. Åtgärder i efterhand är mycket kostnadsdrivande och det finns en risk att åtgärder i enskilda fall bedöms som orimliga. Där åtgärder mot de höga bullernivåerna inte vidtas permanentas situationen med risk för negativ påverkan på de boendes hälsa.

Boverket har i uppdrag att ta fram vägledningar medan branschen tar fram standarder. Tiden mellan beslut om förändrad förordning och införande är kort. Det innebär att Boverket och branschen kommer att få ta fram standarder och vägledning under en mycket kort period. Nämnden bedömer därför att risken är stor att den nya förordningen kommer att sjösättas utan att stöd t.ex. i form av vägledningar finns framtagna. Det är viktigt att standarder och vägledningar är genomtänkta och väl förankrade för att de ska kunna fungera i praktiken.

Nämnden bedömer att syftet med Boverkets förslag skulle kunna uppnås genom tydligare vägledning om undantag från nuvarande regler utan att införa förändringar i trafikbullerförordningen. I dag saknas sådan vägledning vilket medför olika tolkningar på olika myndigheter och kommuner. I arbetet med att ta fram vägledning skulle en analys av relevanta rättsfall kunna vara en viktig del.

Övrigt

Nämnden noterar att Boverket anger att ”riktvärdena för ljuddämpad sida ska uppfyllas på hela fasaden”. Hur detta ska tolkas är inte tydligt men nämnden välkomnar förslaget och delar Boverkets bedömning att det kan förbättra utemiljön jämfört med idag. I förslaget uttrycks att om en byggnad är oliksidig bör en längre sida väljas som tyst sida vilket nämnden välkomnar. Nämnden anser att det är viktigt att vägledning tas fram så att tillämpningen av bestämmelsen leder till god ljudmiljö för de boende.

I rapporten nämns också att s.k. tekniska åtgärder t.ex. i form av täta balkongräcken och absorberer i balkongtak inte ska tillåtas för att uppnå en ljuddämpad sida. Nämnden anser att det är ett bra förslag. Effekterna av sådana åtgärder är dåligt kartlagda och nyttan är troligen begränsad.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 juli 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar Boverkets bedömning att dagens regelverk delvis gett bostäders interna planlösningar en större betydelse i detaljplaneringen än vad som varit avsett. Ambitionen att renodla detaljplanens roll, minska detaljregleringen och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan planering, bygglov och genomförande är därför i grunden positiv. Förslaget kan minska behovet av detaljerade planlösningsstudier i tidiga skeden, bidra till lägre kostnader och minska inslag av dubbelprövning. Kontoret delar även uppfattningen att tekniska egenskapskrav i första hand bör hanteras inom bygglovsprocessen och att detaljplanen inte ska användas för att indirekt styra bostäders planlösningar.

Trafikbuller är dock fortsatt en fråga om markens lämplighet för bostadsändamål. Bullerföresättningsarna kan normalt utredas redan under detaljplanearbetet och bör därför utgöra en central del av lämplighetsprövningen. Om avgörande frågor om bostäders möjligheter att uppfylla bullerkrav skjuts till bygglovs- eller genomförandeskedet riskerar detaljplaner att vinna laga kraft utan att genomförbarheten är tillräckligt säkerställd. En förenklad process bör inte innebära att osäkerhet flyttas mellan olika skeden.

Behov av en tydligare ansvarsfördelning mellan planering och genomförande

Den principiella frågan bakom förslaget handlar inte enbart om buller utan om gränsdragningen mellan detaljplan, bygglov och genomförande. Om fler frågor flyttas från detaljplaneskedet till senare skeden behöver dessa samtidigt ges tillräckliga verktyg för att säkerställa goda boendemiljöer och en långsiktigt hållbar stadsutveckling. Det kan därför finnas behov av en bredare översyn av ansvarsfördelningen inom plan- och byggprocessen, med fokus på hur systemet kan kombinera förutsägbarhet med möjlighet att anpassa sig till förändrade tekniska, miljömässiga och samhälleliga förutsättningar.

Otydlig reglering av ljudämpad sida

Det finns särskilda utmaningar i regleringen av den ljudämpade sidan. Det framgår inte tydligt hur kravet ska säkerställas i detaljplan eller vilka planbestämmelser som kan användas för detta. Inte heller ges tillräcklig vägledning kring hur begrepp som ljudämpad sida, längre fasader och mindre avvikelser ska tolkas, vilket riskerar att skapa osäkerhet i tillämpningen.

Denna osäkerhet är nära kopplad till hur kravet ska omsättas i detaljplan och ges rättslig verkan. För att kravet på ljudämpad sida ska få faktisk betydelse i planeringen behöver det kunna säkerställas genom bindande planbestämmelser med stöd i 4 kap. PBL. Förslaget redovisar dock inte vilken bestämmelsetyp som ska användas eller vilket lagstöd som möjliggör en sådan reglering. Enbart riktvärden eller allmänt hållna krav ger inte förutsättningar för bindande reglering i detaljplan. Boverket konstaterar även att PBL saknar särskilda regleringsmöjligheter för exempelvis uteplatser och vistelsezoner.

Motsvarande oklarheter riskerar att uppstå även för den kvarvarande ljudämpade sidan. Om det saknas tydligt lagstöd och etablerade planbestämmelser för att säkerställa kravet finns en risk att kommuner och länsstyrelser utvecklar olika tillämpningar, vilket motverkar syftet att skapa ett enklare och mer förutsägbart regelverk.

Även skrivningen om att den ljudämpade sidan i första hand bör utgöras av längre fasader kan skapa problem i tät stadsbebyggelse. I många slutna kvartersstrukturer är det en direkt följd av kvarterets geometri att de kortare fasaderna vetter mot den skyddade gårdsmiljön. Om sådana situationer regelmässigt behöver hanteras som avvikelser riskerar det att öka antalet bedömningar från fall till fall och försvåra en enhetlig tillämpning.

Konsekvenser för bostadsutbudet

I täta urbana miljöer är bullerfrågorna ofta komplexa och behöver hanteras genom en kombination av byggnaders placering, kvartersstruktur, lägenhetsutformning och tekniska åtgärder. För att möjliggöra bostadsbyggande i centrala och kollektivtrafikhärlägen används idag flera verktyg för att skapa goda boendemiljöer trots utmanande bullerförutsättningar.

En risk med förslaget är att flera av de åtgärder som idag används för att hantera buller i stadsutvecklingsprojekt begränsas samtidigt som kraven på den ljudämpade sidan skärps. Boverket föreslår att den ljudämpade sidan i huvudsak ska uppnås genom byggnadens placering och utformning, medan kompletterande åtgärder såsom inglasade balkonger, täta balkongräcken och ljudabsorberande åtgärder inte längre bör användas för att uppfylla kravet. Samtidigt föreslås att riktvärdet för den ljudämpade sidan ska klaras längs hela fasaden och på samtliga våningsplan.

I många stadsutvecklingsprojekt i Stockholm, särskilt i centrala och kollektivtrafikhärlägen, är det just kombinationen av

byggnadsutformning, lägenhetsdisposition och kompletterande bullerdämpande åtgärder som möjliggör bostadsbyggande med godtagbara boendemiljöer. Utan den möjligheten försvåras möjligheten att uppnå en god ljudmiljö utan att samtidigt göra avkall på stadsutvecklingsmål, markutnyttjande eller tillgång till kollektivtrafiknära bostäder.

Förslaget riskerar därför att minska möjligheterna att utveckla bostäder i lägen där staden samtidigt har starka intressen av att möjliggöra förtätning, hållbart resande och ett effektivt markutnyttjande. I praktiken kan konsekvensen bli att färre projekt bedöms genomförbara, trots att de med dagens regelverk kan uppnå godtagbara boendemiljöer genom en kombination av bebyggelsestruktur och bullerdämpande åtgärder. Detta är särskilt relevant i Stockholm där en stor del av bostadsbyggandet sker genom förtätning i redan bebyggda miljöer med höga trafikflöden och begränsade möjligheter att skapa helt bullerskyddade kvartersstrukturer.

Risk för ökad osäkerhet snarare än förenklad process

Ambitionen att förenkla samhällsbyggnadsprocessen är positiv, men det är oklart om förslaget leder till en faktisk effektivisering. Flera nya och relativt vaga bedömningsgrunder introduceras samtidigt som etablerad praxis saknas. Det finns därför en risk att olika aktörer gör olika tolkningar, vilket kan minska förutsägbarheten och motverka syftet att förenkla processen. Det som vinnas i tid under detaljplaneskedet riskerar därmed att förloras i bygglovs- eller genomförandeskedet.

Flera konsekvenser av förslaget behöver analyseras ytterligare innan ett nytt regelverk införs. Det gäller bland annat genomförbarheten i täta urbana miljöer, kommunernas planeringsarbete och länsstyrelsens tillsynsroll, konsekvenser för bostäders utformning, bostadstyper och bostadsutbud samt hur begrepp såsom ljuddämpad sida, längre fasader och god utemiljö ska tolkas och tillämpas. Vidare behöver det analyseras om den totala samhällsbyggnadsprocessen faktiskt effektiviseras och hur rättssäkerhet och förutsägbarhet påverkas när bedömningar förskjuts mellan olika skeden.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 juni 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret välkomnar att frågan om ökad flexibilitet behandlas, dock får detta inte komma på bekostnad av långsiktig exponering av buller. Kontoret bedömer att det föreligger ökad risk för medborgarnas hälsa och kan innebära långsiktiga samhällskostnader om bostäder kan byggas i mer bullerutsatta områden i enlighet med rapporten.

Förslaget riskerar att leda till bostadsexploatering närmare kraftigt trafikerade vägar och järnvägar vilket ger grund för exponering av kumulativa miljöfaktorer som

buller, partiklar och luftföroreningar i direkt anslutning till bostäder. Sömnstörningar till följd av trafikbuller nattetid är en av de allvarligaste effekterna av bullerexponering.

Nuvarande förordning säkerställer att det finns en bullerdämpad sida för minst hälften av boningsrummen, vilket ger möjlighet för de boende att öppna sina fönster för att vädra, lufta rummet på sommaren eller ha sitt barn sovande utan att väckas av trafiken. En enkelsidig lägenhet mot en bullrig väg kan inte kompenseras av att det finns en tyst gård att vistas på.

I nu gällande förordning finns avstegsfall som medger högre bullernivåer utomhus men de reglerar storleken på lägenheter med motivation att små lägenheter är insteg på bostadsmarknaden och att boende troligen inte bor där nå längre tid. Det är mindre troligt att barnfamiljer väljer denna lägenhetstyp vilket ger skydd för barn mot bullerexponering. Men i det nya förslaget kan barn utsättas för långvarig exponering av tillfälliga överskridanden av inomhusnivåer och lågfrekvent buller.

Boverkets förslag kan innebära att ingripande från tillsynsmyndighet kan ske även om värden inte överskrids, om det finns synnerliga skäl. För väghållare kan det betyda en skyldighet att åtgärda buller i efterhand.

Kontoret förstår att det finns ett behov av att förändra och förenkla detaljplanerprocessen men att konsekvenserna av det föreslagna alternativet kan bli svåra och kostsamma, ekonomiskt för kommunerna och hälsomässiga för de som ska bo i bostäderna.

Stockholm Stadshus AB

Stockholm Stadshus AB:s yttrande daterat den 22 juni 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen instämmer i Boverkets ambition att förenkla regelverket och skapa ökad flexibilitet vid utformning av nya bostäder. Samtidigt delar koncernledningen de synpunkter som bostadsbolagen framför om behovet av vissa justeringar och förtydliganden för att säkerställa att förenklningar inte sker på bekostnad av byggbarhet och en förutsebar tillämpning. Det är av stor vikt att regelverket behöver fungera i urbana miljöer där mark är begränsad och stor del av bostadsförsörjningen sker genom förtätning i lägen nära kollektivtrafik och längs befintlig infrastruktur.

Koncernledningen hänvisar vidare till bostadsbolagens gemensamma svar nedan

Bostadsbolagens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bostadsbolagen (AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder) delar Boverkets bedömning att dagens utformning av trafikbullerförordningen medför detaljerade och resurskrävande utrednings- och projekteringskrav i tidiga planeringsskeden. Det driver kostnader i ett tidigt skede när

andra osäkerheter kvarstår, vilket riskerar att leda till förgäveskostnader. Bolagen välkomnar därför ambitionen att förenkla regelverket och öka flexibiliteten vid utformning av bostäder.

Bolagen instämmer även i Boverkets bedömning att trafikbullerförordningen i vissa fall blir styrande för fördelningen av lägenhetstyper i bullerutsatta lägen, vilket kan medföra att andra lägenhetsstorlekar projekteras än de som efterfrågas och att lägenheter blir onödigt stora. Mot denna bakgrund är det positivt med förenklingar av trafikbullerförordningen genom ökad flexibilitet vid utformning av nya bostäder och att dessa utvecklas utifrån de storlekar och planlösningar som efterfrågas.

För att uppnå ett förenklat regelverk utan negativa konsekvenser avseende byggbarhet och tillämpning lämnar bostadsbolagen följande förslag på justeringar.

Behov av förtydliganden kring begreppet ljuddämpad sida

Ytterligare vägledning behövs kring hur den ljuddämpade sidan ska identifieras i byggnader med en mer komplex geometri. Trots Boverkets förtydliganden kvarstår frågor om hur begrepp som ”längre sida” ska tolkas och hur olika fasadpartier ska avgränsas och bedömas. För att säkerställa en enhetlig och förutsebar tillämpning behövs ytterligare förtydliganden.

Risk för minskad byggbarhet i bullerutsatta lägen

Kravet på en ljuddämpad sida för en av byggnadens längre fasader kan begränsa möjligheterna att genomföra projekt i bullerutsatta men stadsbyggnadsmässigt attraktiva lägen. Förslaget riskerar att minska möjligheten att använda planlösningsanpassningar och tekniska åtgärder som idag möjliggör bostadsbyggande i sådana lägen. Alternativa sätt att uppfylla bullerkraven bör kunna medges när en sammanhängande ljuddämpad fasad inte kan uppnås.

Konsekvenser för mindre bostäder

Bedömningen är att förslaget kan försvåra byggandet av bostäder om högst 35 kvm i bullerutsatta lägen. Projekt som idag kan genomföras med stöd av undantaget för små bostäder riskerar att inte vara möjliga enligt den föreslagna regleringen. Även här bör alternativa sätt att uppfylla bullerkraven övervägas.

Begreppet god utemiljö behöver förtydligas

Begreppet ”god utemiljö i anslutning till byggnaden” behöver förtydligas. I många projekt uppnås goda bullerförhållanden för uteplatser genom platsanpassade lösningar som inte nödvändigtvis sammanfaller med byggnadens ljuddämpade sida. Vägledning behövs om hur sambandet mellan ljuddämpad sida, god utemiljö och tillämpningen av riktvärden för uteplatser ska förstås.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Micasa Fastigheter bedömer att förslaget i stort skulle innebära en betydande förenkling genom att planlösningar inte längre behöver fastställas redan i

detaljplaneskedet. Bolaget anser att förslaget bör leda till en större flexibilitet i utformning av projektet som helhet och dessutom möjliggöra anpassning av lägenhetsutformningar utifrån aktuell efterfrågan på bostadsmarknaden i närmre anslutning till faktisk byggstart.